

UNAPREĐIVANJE SARADNJE - BILTEN

IPA programa prekogranične saradnje
Crna Gora-Albanija i Crna Gora-Kosovo
2014-2020 i 2021-2027

April
2026

CEREMONIJA INAUGURACIJE U TROPOJI

SADRŽAJ

Dvadeset peto izdanje biltena donosi informacije o aktivnostima i događajima koji su sprovedeni u IPA programima prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora - Kosovo* 2014-2020 i 2021-2027. Programe i projektne aktivnosti finansira Evropska unija.

Više informacija o programima možete pronaći u nastavku.

IPA III CBC Program Crna Gora - Albanija

2021-2027

Opšti cilj Programa je promovisati dobrosusjedske odnose, podsticati evropske integracije i doprinijeti društvenom, ekonomskom i teritorijalnom razvoju prekograničnog područja programa poboljšanjem zapošljavanja, mobilnosti radne snage, društvene i kulturne inkluzije preko granica i razvoj održivog turizma.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

IPA III CBC Program Crna Gora - Kosovo

2021-2027

Opšti cilj Programa je promovisati dobrosusjedske odnose, podsticati evropske integracije i doprinijeti društvenom, ekonomskom i teritorijalnom razvoju prekograničnog područja programa poboljšanjem zapošljavanja, mobilnosti radne snage, društvene i kulturne inkluzije preko granica i razvoj održivog turizma.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

- Novo poglavlje za kulturnu baštinu u Tropoji.....2
- Vijesti iz projekata finansiranih u okviru 3. i 4. poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija.....3
- Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo6
- Otvorena CBC kuća u Prištini.....7
- Održani sastanci Zajedničkog odbora za nadgledanje.....8

Ova publikacija je izdata uz podršku Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Zajedničkog tehničkog sekretarijata Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora - Kosovo i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije.

* Ovakvo imenovanje ne dovodi u pitanje stavove o statusu, i u skladu je sa rezolucijom UNSCR 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskom proglašenju nezavisnosti.

Novo poglavlje za kulturnu baštinu u Tropoji

Opština Tropoja je 26. marta 2026. godine uspješno organizovala svečano otvaranje revitalizovanog Istorijskog muzeja Bajram Curri, čime je obilježena važna prekretnica u realizaciji projekta *Nova stvarnost kulturne baštine*, finansiranog od strane Evropske unije u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija 2014 - 2020. Događaj je okupio predstavnike lokalnih i nacionalnih institucija, Evropske unije i prekograničnih partnera, ističući snažnu saradnju između Albanije i Crne Gore u promociji kulturne baštine i održivog turizma.

U uvodnom obraćanju, predsjednik Opštine Tropoja, gospodin **Redž Buberi**, naglasio je značaj ove investicije za lokalnu zajednicu i posjetiocio, ističući da projekat predstavlja značajan doprinos kulturnom turizmu u Tropoji i odraz uspješne saradnje sa Opštinom Bar.

Govornici su posebno istakli inovativni pristup projekta, koji povezuje očuvanje kulturne baštine sa savremenim tehnologijama. G-din **Rando Kote**, rukovodilac Jedinice za teritorijalnu saradnju u Državnoj agenciji za strateško programiranje i koordinaciju pomoći (SASPAC), naveo je da povezivanje istorije sa digitalnim alatima, poput proširene stvarnosti, doprinosi stvaranju atraktivnijih, konkurentnijih i održivijih turističkih proizvoda.

On je takođe istakao unaprijeđene institucionalne kapacitete Opštine Tropoja u oblastima upravljanja projektima, razvoja turizma i interpretacije kulturne baštine.

G-đa **Nada Pejović**,
načelnica Direkcije

za bilateralne prekogranične programe u Ministarstvu evropskih poslova Crne Gore, naglasila je da projekat predstavlja snažan primjer partnerstva između Crne Gore i Albanije, doprinoseći ne samo očuvanju zajedničke kulturne baštine, već i stvaranju novih prilika za buduće generacije.

G-đa **Carla Folgoa**, predstavnica Delegacije Evropske unije u Albaniji, ukazala je na širi značaj kulture, naglašavajući njenu ulogu u podsticanju dijaloga, inkluzije i međusobnog razumijevanja kao temeljnih vrijednosti Evropske unije i važnih elemenata procesa evropske integracije obje zemlje.

Kroz ovaj projekat, Muzej Bajram Curri otvorio je put ka transformaciji u savremenu kulturnu atrakciju, sa unaprijeđenom infrastrukturom i inovativnim alatima za interpretaciju sadržaja. Pored toga, realizovan je širok spektar aktivnosti u obje zemlje, uključujući revitalizaciju lokaliteta kulturne baštine, razvoj kulturnih ruta, kreiranje turističkih proizvoda i uvođenje digitalnih iskustava i proširene stvarnosti.

Projekat *Nova stvarnost kulturne baštine* doprinio je unapređenju vidljivosti i dostupnosti kulturne baštine u prekograničnom području, uz jačanje saradnje između institucija i podršku održivom razvoju turizma u Crnoj Gori i Albaniji.

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru 3. i 4. poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija

Jačanje kapaciteta za monitoring u području Skadarskog jezera

Tokom posjete prostorijama JP Nacionalni parkovi Crne Gore u Vranjini, organizovane 7. aprila 2026. godine, projektni partneri predstavili su konkretne rezultate ostvarene kroz inicijativu finansiranu od strane Evropske unije *Sliv Skadarskog jezera – prekogranični rezervat biosfere*.

Projekat podržava održivo upravljanje slivom Skadarskog jezera, zajedničkim prirodnim bogatstvom Crne Gore i Albanije i najvećim jezerom na Balkanu, prepoznatim po svom ekološkom značaju i bogatom biodiverzitetu. Zahvaljujući finansijskoj podršci Evropske unije, projektni tim je opremljen savremenim alatima za monitoring koji su

sada integrirani u svakodnevne operativne aktivnosti. Ovi resursi unapređuju kapacitete institucija za prikupljanje podataka, praćenje promjena u životnoj sredini i efikasnije reagovanje na nove izazove u zaštićenom području.

Inicijativa doprinosi uspostavljanju koordinisanog prekograničnog pristupa upravljanju ekosistemom, kroz podršku zajedničkim sistemima monitoringa i jačanje institucionalne saradnje između dvije zemlje. Projekat je usklađen sa širim naporima usmjerenim na održivo korišćenje prirodnih resursa, unapređenje zaštite životne sredine i promociju turizma zasnovanog na prirodi u regionu.

Kombinovanjem tehničkih ulaganja i prekogranične saradnje, projekat predstavlja konkretan korak ka dugoročnoj viziji prekograničnog rezervata biosfere, doprinoseći otpornosti životne sredine i jačanju regionalne saradnje u području Skadarskog jezera.

Jačanje saradnje za razvoj turizma

Sporazum o partnerstvu potpisan je između Unije poslodavaca Crne Gore i Turističke organizacije Zeta, čime je napravljen važan korak ka jačanju saradnje u oblasti turizma i ekonomskog razvoja.

Sporazum ima za cilj unapređenje saradnje između privatnog sektora i lokalnih turističkih aktera, sa posebnim fokusom na promociju i razvoj Zete kao rastuće turističke destinacije.

Kroz ovo partnerstvo, obje institucije zajednički će raditi na podršci lokalnim preduzećima, podsticanju preduzetništva i unapređenju konkurentnosti turističke ponude regiona. Inicijativa odražava zajedničku posvećenost stvaranju novih mogućnosti za ekonomski razvoj, uz istovremeno jačanje uloge turizma kao pokretača lokalnog razvoja. Usklađivanjem aktivnosti i stručnosti, partnerstvo će doprinijeti boljoj vidljivosti kulturnih i prirodnih potencijala Zete i podstaći koordinisaniji pristup promociji turizma. Ovaj sporazum predstavlja konkretan primjer kako institucionalna saradnja može doprinijeti održivom razvoju turizma, jačanju lokalne ekonomije i stvaranju dodatne vrijednosti za stanovnike i posjetioce. Inicijativa se realizuje u okviru projekta *Pristupačni turizam čamcima*, u saradnji sa Nacionalnom komorom zanatstva Albanije.

Pored toga, u okviru istog projekta, od 29. do 31. januara 2026. godine u Vau i Dejesu organizovana je trodnevna obuka za zanatlije i majstore. Obuka je bila usmjerena na unapređenje lokalnih kapaciteta za izgradnju i prilagođavanje pristupačnih plovila, doprinoseći razvoju inkluzivnog turizma na području Skadarskog jezera. Učesnici su se upoznali sa savremenim standardima pristupačnosti u dizajnu plovila, uključujući bezbjednija rješenja za ukrcavanje, prilagođena sjedišta, unaprijeđen prostor za kretanje i pristupe dizajnu prilagođene korisnicima. Aktivnost je takođe istakla značaj povezivanja tradicionalnog zanatstva sa inovativnim i inkluzivnim turističkim rješenjima.

Obuka predstavlja važan korak ka stvaranju pristupačnijih turističkih usluga u regionu, uz podršku lokalnim zanatlijama, promociju socijalne inkluzije i jačanje dugoročne održivosti razvoja turizma u području Skadarskog jezera.

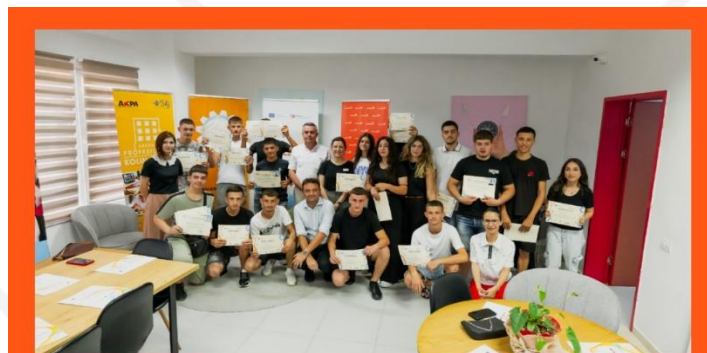
Nove mogućnosti za mlade i žene kroz prekograničnu saradnju

U Lješuu je uspostavljen Centar za profesionalnu orijentaciju i savjetovanje, stvarajući poseban prostor u kojem mladi, žene i nezaposlene osobe dobijaju ne samo informacije, već i podršku, motivaciju i samopouzdanje za sigurnije korake ka zapošljavanju.

Kroz profesionalno savjetovanje i individualno usmjeravanje karijere, korisnici otkrivaju nove mogućnosti razvoja prilagođene stvarnim potrebama tržišta rada.

Zahvaljujući partnerstvu sa Nacionalnom agencijom za zapošljavanje i vještine i podršci Regionalne direkcije za zapošljavanje u Lješuu, projektne aktivnosti već daju konkretne rezultate.

20 të rinj të certifikuar në kursin "Digital Skills" dhe "Soft Skills". 15 të rinj kanë ndjekur praktika profesionale

Ukupno 20 mladih uspješno je sertifikovano kroz programe obuke za digitalne i meke vještine, stičući kompetencije koje su sve traženije na tržištu rada.

Pored toga, 15 mladih završilo je jednomjesečnu praksu u ICT kompanijama u Tirani, gdje su stekli dragocjeno profesionalno iskustvo i neposredan uvid u radno okruženje.

Takođe, 15 žena učestvovalo je u obukama za zapošljivost koje su bile fokusirane na komunikaciju, timski rad i usluge u ugostiteljstvu, uključujući posluživanje, recepcijske poslove i održavanje, dok je 9 žena već u procesu zapošljavanja kod lokalnih poslodavaca u Lješ, praveći važne prve korake ka ekonomskoj nezavisnosti.

Istovremeno, isti model se sprovodi i u Crnoj Gori, gdje Zavod za zapošljavanje Crne Gore pruža podršku mladima i ženama kroz razvoj vještina za zapošljavanje i preduzetništvo.

Ova prekogranična saradnja pokazuje da ulaganje u ljude ostaje jedan od najefikasnijih puteva ka održivom razvoju i socijalnoj inkluziji, uz jasnu poruku da niko ne smije biti izostavljen.

Projekat *Podrška dostojanstvenom zapošljavanju mladih i nezaposlenih u prekograničnom području Crne Gore i Albanije* sprovode World Vision Albania, Zavod za zapošljavanje Crne Gore i Nacionalna agencija za zapošljavanje i vještine Albanije, sa ciljem osnaživanja mladih i nezaposlenih kroz obuke iz mekih i digitalnih vještina, stručne prakse i podršku preduzetništvu.

Obuke za razvoj biznis planova uspješno završene

Druga faza razvoja biznis planova za preduzetnice uključene u projekat *Razvoj ženskog mikropreduzetništva u prekograničnom području* uspješno je završena.

Aktivnost je okupila učesnice iz prekograničnog područja Crne Gore i Albanije, pružajući im priliku da dodatno razviju svoje poslovne ideje i pretoče ih u strukturirane i održive biznis planove.

Uz mentorsku podršku stručnjaka, učesnice su intenzivno radile na unapređenju svojih poslovnih konceptata kroz praktične smjernice i individualne mentorske sesije. Svaka učesnica imala je priliku da predstavi svoju preduzetničku ideju i razvije je u sveobuhvatan biznis plan, koji će predstavljati osnov za prijavu na javni poziv Opštine Ulcinj za podršku preduzetništvu. Mentorski proces bio je usmjeren na jačanje kapaciteta učesnica u oblasti poslovnog planiranja, finansijske održivosti i tržišnog pozicioniranja. Kroz konstruktivne sugestije i praktične savjete, stručnjaci su podržali preduzetnice u unapređenju i jačanju njihovih poslovnih konceptata, pripremajući ih za naredne faze razvoja biznisa.

Radionice su protekle u veoma pozitivnoj i saradničkoj atmosferi, a učesnice su iskazale veliko zadovoljstvo, dodatnu motivaciju i posvećenost daljem razvoju svojih preduzetničkih ideja. Pored unapređenja poslovnih vještina, aktivnost je doprinijela umrežavanju i međusobnoj podršci žena preduzetnica iz prekograničnog regiona.

Pogledajte video sa jedne od sesija [ovdje](#).

Projekat *Razvoj ženskog mikropreduzetništva u prekograničnom području* realizuju Opština Ulcinj, Monitoring Group Ulcinj – MogUL i Code Partners iz Skadra.

Jačanje komunikacijskih vještina i timskog rada

U okviru realizacije projekta *P.O.W.E.R.*, Caritas Albanije je, u partnerstvu sa organizacijom Down Syndrome Albania, organizovao treću obuku za osobe sa invaliditetom od 23. do 26. februara, sa fokusom na komunikaciju i timski rad. Cilj obuke bio je jačanje interpersonalnih vještina, unapređenje saradnje i izgradnja međusobnog povjerenja među učesnicima. Kroz praktične vježbe, grupne aktivnosti i interaktivne sesije, učesnici su imali priliku da istraže efikasne tehnike komunikacije i steknu dublje razumijevanje značaja timskog rada i uloge svakog pojedinca unutar grupne dinamike.

Sesije je vodila g-đa **Enkeleida Mataj**, koja je obuku realizovala u inkluzivnom i motivišućem okruženju koje je podsticalo otvorenu diskusiju, aktivno učešće i ličnu refleksiju. Tokom četvorodnevne aktivnosti, učesnici su pokazali visok nivo angažovanosti, saradnje i motivacije za unapređenje svojih kapaciteta i komunikacijskih vještina. Pozitivna i podržavajuća atmosfera doprinijela je većoj interakciji među učesnicima i dodatno naglasila značaj timskog rada kako u ličnom, tako i u profesionalnom okruženju.

Projekat *Osobe sa invaliditetom: nove mogućnosti za rad, zapošljivost i profesionalnu rehabilitaciju – P.O.W.E.R.* nastavlja da podržava razvoj kompetencija koje doprinose većoj samostalnosti, socijalnoj inkluziji i mogućnostima zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo

Nova informativno-edukativna signalizacija

U aprilu su predstavnici CFCU-a, Ministarstva evropskih poslova i Zajedničkog tehničkog sekretarijata imali priliku da posjete aktivnosti realizovane u okviru projekta *Time Travel - Kulturna renesansa od Skadarskog jezera do Kosova prekogranične inicijative* koja promovise zajedničku kulturnu baštinu i održiva turistička iskustva između Crne Gore i Kosova.

Nova informativno-edukativna signalizacija postavljena je u blizini Skadarskog jezera, omogućavajući posjetiocima bolje razumijevanje kulturnog i prirodnog značaja ovog područja. Signalizacija doprinosi stvaranju pristupačnijeg i sadržajnijeg turističkog iskustva, istovremeno podstičući posjetioce da odgovorno istražuju region i upoznaju njegovo bogato historijsko nasljeđe.

Projekat, koji realizuju Fond za razvoj zajednice (CDF), Centar za inicijative iz oblasti održivog turizma (CSTI) Crna Gora, Nacionalna turistička organizacija (NTO) Crne Gore i Opština Klina, nastavlja da jača prekograničnu saradnju povezivanjem kulturnih lokaliteta, lokalnih tradicija i održivih turističkih praksi u zajedničku regionalnu priču.

Treće izdanje Peja Outdoor Festivala

Treće izdanje Peja Outdoor Festivala biće organizovano od 11. do 14. juna 2026. godine, potvrđujući dugoročni uticaj i održivost rezultata ostvarenih kroz projekat Turizam za budućnost. Festival nastavlja da raste kao platforma za promociju održivog turizma, rekreacije na otvorenom i regionalne saradnje između Crne Gore i Kosova.

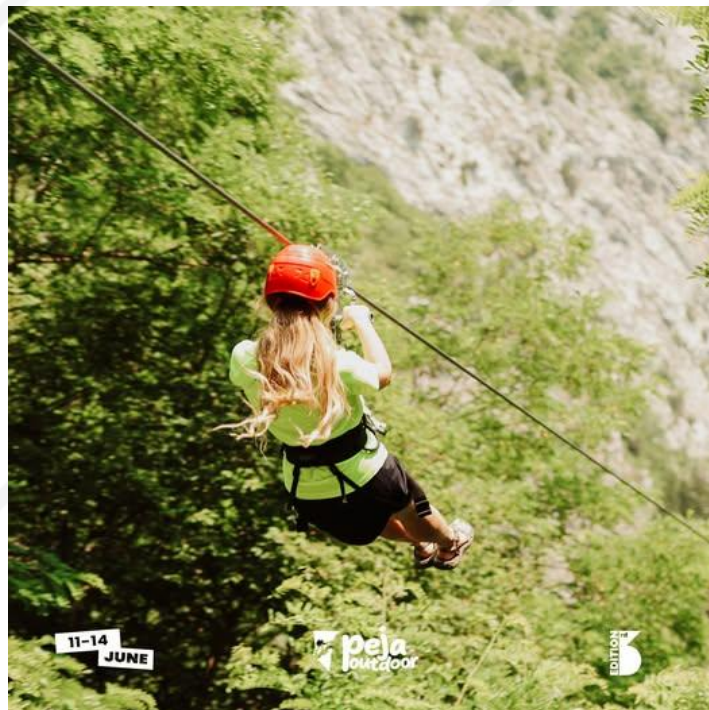

Inicijativa je prvobitno pokrenuta kroz saradnju NVO REA Priština, Planinarskog društva „Đeravica“, Opštine Kolašin i Instituta za preduzetništvo i ekonomski razvoj, sa ciljem jačanja i brendiranja turističkog sektora Peći i Kolašina kroz inovativnu i održivu turističku ponudu.

Uspješna organizacija festivala tokom 2024. i 2025. godine pokazala je snažnu saradnju između javnih institucija, organizacija civilnog društva i lokalnih turističkih aktera. Kroz aktivnosti poput planinarenja, biciklizma, sportskog penjanja, paraglajdinga i obilazaka kulturnih ruta, posjetioci su imali priliku da istraže prirodnu i kulturnu baštinu regiona, uz promociju ekološki odgovornog turizma.

Nastavak festivala u 2026. godini potvrđuje održivost i trajnu vrijednost projektnih rezultata, posebno u dijelu očuvanja eko-turističkih aktivnosti, podrške lokalnim turističkim operaterima i povećanja

vidljivosti prekograničnog regiona kao destinacije za avanturistički i kulturni turizam. Festival takođe odražava kontinuiranu posvećenost lokalnih partnera daljem razvoju turističkih proizvoda koji podstiču odgovorno putovanje, očuvanje kulturne baštine i stvaranje ekonomskih prilika za lokalne zajednice.

Pogledajte promotivni video za treće izdanje festivala [ovdje](#).

Otvorena CBC kuća u Prištini

Zvanično otvaranje CBC kuće u Prištini predstavlja važan korak ka jačanju prekogranične saradnje i regionalnih partnerstava.

Smještena u ulici *Sejdi Kryeziu*, ulaz 54, drugi sprat, CBC kuća funkcionisaće kao zajednički prostor posvećen saradnji, dijalogu i podršci korisnicima, institucijama, organizacijama civilnog društva i lokalnim akterima uključenim u inicijative prekogranične saradnje. U prostorijama CBC kuće smješten je i IPA Program prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo, čime se dodatno potvrđuje njena uloga centralnog mjesta za koordinaciju programa, komunikaciju i uključivanje zainteresovanih strana.

Otvaranje CBC kuće predstavlja značajan doprinos povećanju vidljivosti i dostupnosti programa prekogranične saradnje u regionu, uz podsticanje većeg učešća lokalnih institucija, organizacija civilnog društva i drugih relevantnih aktera. Partneri, korisnici i zainteresovane strane pozvani su da koriste CBC kuću kao platformu za umrežavanje, razmjenu ideja i razvoj budućih inicijativa saradnje.

Održani sastanci Zajedničkog odbora za nadgledanje

Tokom prvog kvartala 2026. godine održani su drugi sastanci Zajedničkog odbora za nadgledanje (ZON) u okviru IPA III programa prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo i Crna Gora – Albanija.

Tokom sastanaka, članovi ZON-a razmatrali su i diskutovali o završnim izvještajima o implementaciji za alokaciju iz 2017. godine u okviru oba

programa. Nakon diskusije, članovi ZON-a jednoglasno su usvojili završne izvještaje o implementaciji za alokaciju iz 2017. godine.

Sastanci su takođe predstavljali priliku za razmjenu mišljenja o naučnim lekcijama i predstojećim aktivnostima vezanim za evaluacione procese prvih poziva za dostavljanje projektnih prijedloga u okviru IPA III programa.

Drugi sastanak ZON-a u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo održan je u hibridnom formatu 27. marta 2026. godine u Prištini i online. Drugi sastanak ZON-a u okviru IPA III Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija održan je online 2. aprila 2026. godine.

Naredni sastanci ZON-a za oba programa planirani su da budu održani u Crnoj Gori.

Operativne strukture programa (kliknite logo kako bi posjetili njihovu internet stranicu)

Ministarstvo
evropskih
poslova

Montenegro
Ministry of Finance
Directorate for Finance and Contracting
of the EU Assistance Funds

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministristroo Administracjës Lokale Samouprave
Ministry of Local Government Administration

Zajednički tehnički sekretarijat – **Sjedište**
Adresa: Beogradska 17, 81 000 Podgorica, Crna Gora
Telefon: + 382 20 240 784; + 382 20 240 631;

Sanja TODOROVIC
Šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata
E-mail: sanja.todorovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Maja RADOVIC
Službenica za finansije i nabavke
E-mail: maja.radovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Nikola DJONOVIC
Projektni službenik
E-mail: nikola.djonovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Almir CAUSEVIC
Projektni službenik
E-mail: almir.causevic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Petar BELADA
Administrativni asistent
E-mail: petar.belada@jts-mne-alb-mne-kos.org

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Skadar**
Adresa: Rruga Ndoc Çoba, br 1 Skadar, Albanija
Telefon: + 355 22 80 20 80;

Nersada MANDIJA
Projektna službenica u Anteni
E-mail: nersada.mandija@saspac.gov.al

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Priština**
Adresa: CBC Kuća – Ulica *Sejdi Kryeziu*, Ulaz 54, II sprat, Priština, Kosovo
Telefon: +383 43 800 389;

Gazmir RACI
Projektni službenik u Anteni
E-mail: gazmir.raci@jts-mne-alb-mne-kos.org

www.cbc-mne-alb.org | www.cbc-mne-kos.org

@cbc.mne.alb

@cbc_mne_alb

@cbc.mne.kos

@cbc_mne_kos

Cross-Border
Cooperation

Funded by
the European Union

Montenegro – Albania

Cross-Border
Cooperation

Funded by
the European Union

Montenegro – Kosovo